

IN MEMORIAM AGA

A. GERGELY ANDRÁS (1952–2023)

A TÁRSADALOMTUDÓS-FILOSZRÓL, A BARÁTRÓL ÉS MENTORRÓL,
AKI NÉLKÜL AZ AFRIKA TANULMÁNYOK FOLYÓIRAT NEM LÉTEZNE...

ÍRTA: TARRÓSY ISTVÁN

Nehéz szívvel és ólmos ujjakkal csapkodom a billentyűzetet: még mindig nem fogom fel, hogy AGA már nincs velünk. Akármikor küldtem neki – hosszú-hosszú éveken át – e-mailt, a válasz nem váratott sokat magára: ott volt rapid módon a mindig sziporkázó, kedves, támogató és a közös feladatainkhoz kapcsolódóan profi reakció, olyan AGA-s ízvilágban, egyedi hangszerelésben. [...] Órákon át böngészem a levelezésünket, olykor belepityeredem, de mindvégig melegség tölti el szívemet: András Bátyó nagyon jó ember volt! A szó legnemesebb értelmében volt ember: közvetlenségével, nyitottságával és kikezdhethetlen szaktudásával mindenkoron a legjobbat kívánta tenni: hasonlóan nyitottszívű és -elméjű társadalomtudós generációkat felnőveszteni, az értelmes, elmélkedő diskurzust, eszmecserét, reflexiót meghonosítani, a mindezekre fogékonyakat felkarolni, támogatni. Azok, aki ismerték, rögvest egyetértenek velem, akik pedig „csak hallottak róla”, szintén könnyedén elhiszik: nála olvasottabb, kritikusan gondolkodó és író, a vitára mindig örömmel kész „Tesó” (ahogyan többször szólított meg választleveleiben) ritkán fordul elő manapság. Nagy megtiszteltetés, hogy ismerhettem és még nagyobb tisztesség, hogy

▲ A kép forrása: https://tatk.elte.hu/in_memoriam_A_Gergely_Andras

a magyar Afrika-lapot, az Afrika Tanulmányok (AT) folyóiratot a kezdetektől együtt építhettük, fejleszthettük. Örökké hálás leszek Andrásnak, hogy időt, energiát nem kímélve, a legutolsó percekig támogatta az AT-t, olvasó-szerkesztőként, lektorként, tanulmány szerzőként az oly nagy becsben tartott periodikánk valóságos oszlopaként szolgálva annak fejlődését.

2015 novemberében azt írta nekem, hogy „a világ egyszer majd meghálálja, hogy csinálod az AT-t” [...] érdemes azonban odafigyelni arra is, hogy az ember eleget sportoljon, ügyeljen az egészségére, hogy képes legyen véghez vinni a nagy feladatokat: „Rám most már figyelhatsz, a tapasztalati tudás és a baráti info-megosztás együtt van bennem,” írta.

Könyvek, szakdolgozatok, disszertációk hathatós bírálata, a temérdek támogató szó mellett interdiszciplináris jelzések, jobbító kérdések, kommentek [...] mindig és kikezdhetetlenül: AGA, a mentor, sokunk mentora, sokunk kritikus, kinek megjegyzései, iránymutatásai nyomán mindannyian a jobbat hoztuk ki magunkból. Az AT-k pedig nem nélkülözhetők a szórakoztatóan olvasmányos, egyúttal szakmai finomságokkal teli könyvkritikákat (valójában az AT sem, hiszen András tollából ömlöttek ki a jobbnál jobb recenziók más orgánumok hasábjain is). Egy 2020. május 5-én keltezett e-mailjében persze önkritikusan jelezte felém: „Minél kevesebb AgA-központú recenzió-túltengés van, annál vidámabb...!!!!” A szerkesztőség ezt kedvesen konstatálta, de további felkéréseket intézett hozzám, hogy küldjön „reciket”. Az AT ma nem lehetne olyan, amilyen, olyan minőségi kritériumok mentén építkező folyóirat, amely eséllyel indulhat neki hamarosan a Scopus-adatbázisba való bekerülésnek, A. Gergely András nélkül. Örökké tisztelni fogjuk ezt, örökké hálásak leszünk ezért!

Ha véletlenül egy ideig csöndesebb volt az elektronikus kommunikációs csatornánk, máris jött a felszólítás – miután egy ideje nem jelentkeztem Andrásnál, ily egyszerűséggel „förmedt rám”: „Várom, hogy élj! Már erősen aggódom! Én amikor meghaltam, akkor sem voltam ennyire néma...”

Drága András Barátom! „Bátyuska!” Soha nem leszel néma, számunkra mindig az étellel, tudással, barátsággal és zenével teli sziporka maradsz örökre, aki ott él a tudatunkban és szívünkben! És ahogyan Te írnád:

„Halicsek - és mosoly.

A:-))))))” *

IN MEMORIAM AGA
A. GERGELY ANDRÁS (1952–2023)

A. GERGELY ANDRÁSRA EMLÉKEZVE

ÍRTA: BIERNACZKY SZILÁRD

Viszonylag későn kerültünk kapcsolatba, az Afrika iránti érdeklődés hozott össze bennünket jó másfél évtizeddel ezelőtt. De ezt követően kapcsolatunk igen intenzívvé vált. Mi írásainak több tucatját simogattuk, és helyeztük fel az általunk (feleségemmel, B. Wallner Erikával közösen) megálmodott és gondozott Magyar Afrikai Tudástárba az internetre.

András viszont számos kritikát, ismertetést írt könyveinkről (sok esetben éppen az Afrikai Tanulmányok hasábjain közölve azokat), amelyek afrikai témákban az általunk irányított Mundus Novus Könyvek Kft kiadásában jelentek meg. (Mellesleg levélváltások tucatjai jelezték mind szorosabbá váló szakmai partnerségünket és barátságunkat, bár az általa leginkább kedvelt témakör, szakterület, a kulturális antropológia – meggyőződéses etnológus lévén – mindig tőlem egy kicsit távolabb helyezkedett el.)

 A kép forrása: <https://politikatudomany.tk.hu/hirek/2023/04/elhunyt-a-gergely-andras>

Mindezek jegyében történt viszont, hogy az általam alapított *Ethnologia* két kötetének esetében a tudományos tanácsadó testület egyik legaktívabb tagja lett, majd az ugyancsak általam alapított *Philologia Africana Hungarica* olvasó szerkesztőjévé szegődött, és több írást is publikált a két periodika mindhárom megjelent kötetében. Mára igen csak bánom, hogy a *Philologia Africana Hungarica* anyagában kész második kötetének munkálatait, amelyet ő egyfolytában sürgetett, nem indítottam el. Így mélységes bánatomban ezt a kötetet az ő emlékének kívánjuk szentelni.

Megvallom még azt is, személyes ügyben is immár hiába várnám sajnós megértő és sokféle tekintő figyelmét: ugyanis éppen idén februárban egyeztünk meg abban, hogy az elmúlt években számos kötetben összegyűjtött életművemről írni fog egy összegező áttekintést...

Őszintén szólva hirtelen halála megdöbbenett. Hiszen nagyszerű festschriftje bemutatóján alig hetekkel előtte még együtt voltunk, és mély barátsággal telten ünnepeltük a mintegy 2500 írás megalkotóját, a több tucatnyi kutató karriert útjára segítő, végtelen humanizmussal életét megélt tudós kollégát. Igaz persze, hogy tudtam betegségéről, szegedi klinikai ápolásáról, de álmomban sem jutott volna eszembe, hogy a gyógyulását jelző levelek ellenére, a kór egyszer csak ilyen hirtelen elviszi.

Megvallom, amint már számos kedves halottamhoz, hozzá is intézni fogok egy levelet az elysiumi mezőkre (a *PAH* második kötetében teszem majd közzé), és mivel itt elvágva a világtól, Érdről drága barátom temetésére se tudtam elmenni, így amint a temetés napján, most is – újra csak megkönnyezve őt – gyertyát gyújtok emlékére e levél kíséretként az íróasztalomon ... ✨